

EHDOTUS OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN ASETUKSEKSI VARHAISKASVATUKSEN YKSITYISEN PALVELUNTUOTTAJAN LUPA- JA ILMOITUSMENETTELYYN KUULUVISTA LIITTEISTÄ

1 Tausta ja ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyn liitteistä. Asetuksessa säädettäisiin yksityisen perhepäivähoitajan osalta ilmoitusmenettelyssä toimitettavista liitteistä sekä yksityisen päiväkotitoiminnan osalta lupamenettelyssä toimitettavista liitteistä.

Varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoituksen liitteistä on nykyisin säädetty opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä (772/2018), joka tuli voimaan 1.9.2018. Asetuksessa on säädetty, mitä varhaiskasvatuslain (540/2018) 44 §:ssä tarkoitettuun toiminnan aloittamista koskevaan ilmoitukseen on yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen osalta liitettävä. Asetuksenantovaltuus on annettu varhaiskasvatuslain 44 §:n 6 momentissa, jonka mukaan ilmoitusten tekemisestä, sisällöstä ja ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

Eduskunta on hyväksynyt lain varhaiskasvatuslain muuttamisesta (326/2022), jonka myötä yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisesta tulee 1.1.2023 alkaen luvanvaraista. Yksityinen perhepäivähoito säilyy edelleen ilmoitusmenettelyn piirissä. Lakimuutosten yhteydessä kumoutuu myös yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä annettu asetus (772/2018).

Varhaiskasvatuslain 1.1.2023 voimaan tulevassa 44 §:ssä säädetään luvasta harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa. Pykälän 1 momentin mukaan luvan myöntää hakemuksesta aluehallintovirasto. Varhaiskasvatuslain uudessa 44 a §:ssä säädetään luvan hakemisesta ja siitä, mitä päiväkotitoiminnan harjoittamista koskevan lupahakemuksen on sisällettävä. Pykälän 4 momentin mukaan lupahakemuksen tekemisestä, sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Yksityisen perhepäivähoidon ilmoitusmenettelystä säädetään varhaiskasvatuslain 44 e §:ssä. Pykälän 2 momentin nojalla ilmoitusten tekemisestä, sisällöstä ja ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Asetuksessa säädetyt liitteet olisivat siis osa päiväkotitoiminnan lupahakemusta ja perhepäivähoidon ilmoitusta.

Asetuksella ehdotetaan säädettäväksi yksityisen varhaiskasvatustoiminnan aloittamista koskevaan lupahakemukseen tai ilmoitukseen kuuluvista liitteistä suurelta osin asetusta 772/2018 vastaavasti. Jotkut asetuksessa 772/2018 vaaditut liitteet on aluehallintovirastojen kanssa käydyn valmistelutyön perusteella todettu vanhentuneiksi ja näin ollen tarpeettomiksi, eikä niitä siksi ole esitetty uuteen asetukseen.

2 Säännöskohtaiset perustelut

1 § *Lupahakemuksen ja ilmoituksen liitteet*

Pykälässä säädettäisiin yksityisen perhepäivähoitajan ilmoitusmenettelyssä toimitettavien liitteiden lisäksi varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan päiväkotitoiminnan lupahakemuksen yhteydessä toimitettavista liitteistä. Pykälästä poistettaisiin vanhentuneet tai menettelyn kannalta tarpeettomat liitteet. Tällainen on aiemman asetuksen 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu elinkeinoilmoitus, koska vastaava tieto saadaan jatkossa kaikilta vaadittavalta kaupparekisteriotteelta.

Aiemman asetuksen mukainen toimintasuunnitelma on uudessa asetuksessa tarpeeton ja se poistettaisiin, sillä toimintasuunnitelma kirjataan jo varhaiskasvatuslain 48 §:ssä edellytettyyn yksityisen palveluntuottajan omavalvontasuunnitelmaan.

Tarpeettomia ovat myös 1 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiset toiminnassa käytettävien tilojen pohjapiirustus ja käyttösuunnitelma sekä asiakirjat, joista käy ilmi, että pelastusviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen on tarkastanut tilat, sillä nämä sisältäisivät jatkossa tarpeellisilta osin lain 44 a §:ssä ja 44 e §:ssä mainittuun kunnan tarkastuksesta sekä saamistaan lausunnoista koostamaansa lausuntoon.

Myöskään asetuksen 772/2018 1 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua kunnan lausuntoa ei olisi enää tarpeen sisällyttää ilmoituksen tai lupahakemuksen liitteiksi. Lupahakemuksesta ei toimiteta enää kunnalle vaan suoraan lupaviranomaiselle, joka myös tarkastaa yleiset edellytykset. Kunnan monijäseniseltä toimielimeltä edellytetään tarkastusta ja lausuntoa suorittamastaan tarkastuksesta ja muilta viranomaisilta saamistaan lausunnoista jo varhaiskasvatuslain 44 a §:n 3 momentissa, eikä sitä siksi esitetä asetukseen. Pykälän 1 momentista poistettujen kohtien vuoksi myös muiden kohtien numerointi muuttuu.

Asetusehdotuksessa säädettäisiin vastaavasti kuin asetuksessa 772/2018 on säädetty tarvittavasta jäljennöksestä yhtiöjärjestyksestä, yhtiösopimuksesta, yhteisön tai säätiön säännöistä taikka muusta vastaavasta selvityksestä.

Kaupparekisteriote vaadittaisiin edelleen asetuksessa. Kaikkien toimijoiden tulisi toimittaa se, ja siten myös aatteellisten yhdistysten, kuten esimerkiksi päiväkotitoimintaa harjoittavien uskonnollisten yhdyskuntien, tulisi liittyä kaupparekisteriin. Kaupparekisterilain (129/1979) 3 §:n mukaan perusilmoituksen ovat velvolliset tekemään aatteellinen yhdistys ja säätiö, jolla on elinkeinotoiminnan harjoittamista varten pysyvä toimipaikka tai palveluksessa vähintään yksi työntekijä. Muutos johtaisi siihen, että toimijoita, joiden rekisteröinti kaupparekisteriin on kesken, ei voitaisi huomioida yksityisen varhaiskasvatustoiminnan lupahakemuksia vastaanotettaessa.

Uutta asetuksessa olisi yhdistyksiltä vaadittava yhdistysrekisteriote kaupparekisterioteen lisäksi. Yhdistysrekisteriote lisättäisiin asetuksen 1 §:n 1 momentin 2 kohtaan aluehallintovirastojen esityksestä. Yhdistysrekisteriotteen tiedot tukisivat kaupparekisterioteesta saatavia tietoja. Yhdistysrekisteristä selviää yhdistyksen määräämisvaltaa käyttävät henkilöt ja muita tärkeitä tietoja yhdistyksistä, kuten nimenkirjoitustapa,

sääntömääräiset nimenkirjoittajat ja hallitus. Muilla yritysmuodoilla tarvittavat tiedot ilmenevät kaupparekisteriotteesta.

Todistus konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä ja todistus ulosottorekisteristä vaadittaisiin yhä asetusehdotuksessa. Kyseisillä liitteillä osoitetaan varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä säädettyjen yleisten edellytysten mukaista taloudellista luotettavuutta harjoittaa yksityistä varhaiskasvatusta. palveluntuottajan tulee täyttää kyseiset yleiset edellytykset koko toiminnan ajan. Varhaiskasvatuslakiin tehtyjen muutosten (326/2022) myötä 43 a §:ssä säädettyt yleiset edellytykset vastaavat asiallisesti aiemmin varhaiskasvatuslain 43 §:ssä määriteltyjä yleisiä edellytyksiä, eikä palveluntuottajalta vaadittaviin edellytyksiin ehdotettu yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuuden myötä muutoksia. Varhaiskasvatuslain esitöiden (HE 40/2018 vp) mukaan varhaiskasvatuslain 43 §:n mukaisten vaatimusten tarkoituksena on ollut varmistaa, että kaikkien palveluntuottajien taloudelliset ja ammatilliset toimintaedellytykset selvitetään toiminnan yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden, luotettavuuden ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

Sekä lupa- että ilmoitusmenettelyssä toimitettaisiin edelleen pelastuslaissa tarkoitettu pelastussuunnitelma. Sääntelyä kuitenkin täsmennettäisiin poistumisturvallisuusselvityksen osalta. Se on aiemmin vaadittu ilmoitusmenettelyssä kaikilta toimijoilta. Varhaiskasvatuslaissa ja varhaiskasvatuslain nojalla annetuissa asetuksissa ei ole kuitenkaan tarkoitus säätää pelastuslaissa säädettyjä velvollisuuksia tiukemmin elinkeinonharjoittajilta vaadittavista asiakirjoista. Pelastuslain 18 §:n 1 momentin mukaisen pääsäännön mukaan poistumisturvallisuusselvitys tulee toimittaa hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumiseen tarkoitetuissa asuinrakennuksissa tai tiloissa järjestetystä toiminnasta. Pelastuslain 19 §:n mukaan 18 §:ssä tarkoitettun toiminnanharjoittajan on laadittava selvitys siitä, miten rakennuksen tai tilan käyttötapa ja henkilöiden rajoittunut, heikentynyt tai poikkeava toimintakyky sekä muut poistumisturvallisuuteen vaikuttavat tekijät otetaan huomioon tulipaloihin ja muihin vaaratilanteisiin varautumisessa ja poistumisjärjestelyissä (poistumisturvallisuusselvitys). Rakennusluvan yhteydessä kohteeseen laadittu turvallisuusselvitys vastaa poistumisturvallisuusselvitystä. Yksityisessä perhepäivähoidossakin voidaan tarjota kaikkina vuorokaudenaikoina toteutettavaa vuorohoitoa. Myös näissä tapauksissa poistumisturvallisuusselvitys edellytetään liitettävän ilmoitukseen. Pelastuslain 18 §:ssä ja 19 §:ssä tarkoitettu poistumisturvallisuusselvitys tulisi uuden asetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan toimittaa ainoastaan ympärivuorokautisen vuorohoidon osalta.

Jäljennös palvelujen vastuuhenkilön tutkintotodistuksista ja selvitys työkokemuksesta vaadittaisiin uudessakin asetuksessa liitteeksi. Tutkintotodistusjäljennös ja selvitys työkokemuksesta vaadittaisiin päiväkodin johtajalta tai perhepäivähoidon vastuuhenkilöltä.

Jäljennös luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 30 artiklan mukaisesta käsittelyselosteesta vaadittaisiin edelleen yksityisiltä varhaiskasvatustoimijoilta, siltä osin kuin se koskee varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua toimintaa. Koska lasten, vanhempien ja henkilökunnan henkilötietojen käsittely on yksityisille varhaiskasvatustoimijoille välttämätöntä ja säännöllistä, ja se voi sisältää erityisiä

tietoryhmiä, ulottuu käsittelyselosteen laatimisvelvollisuus myös yksityisiin varhaiskasvatustoimijoihin. Käsittelyseloste tulisi toimittaa ilmoituksen tai lupahakemuksen liitteenä vain niiltä osin, kuin seloste koskee varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua toimintaa. Esimerkiksi yrityksen mahdollisia muita toimialoja koskevia selosteita ei tulisi toimittaa.

Asetusehdotuksen 1 §:n 3 momentissa säädettäisiin toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen tai ilmoituksen liitteistä. Niihin on liitettävä ne 1 momentissa tarkoitettut liitteet, jotka kuvaavat toiminnan muutosta. Tältä osin säännös eroaa aiemmasta sääntelystä vain siinä, että nyt säädettäisiin myös lupahakemuksen liitteistä ilmoituksen liitteiden lisäksi.

3 Vaikutukset

Lupamenettelyn vaikutuksia yksityiseen varhaiskasvatukseen on arvioitu hallituksen esityksessä HE 224/2021 vp.

4 Asian valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä opetus- ja kulttuuriministeriössä. Asetusehdotuksesta on neuvoteltu aluehallintovirastojen kanssa 12.9.2022. Asetusehdotus on ollut lausuttavana Lausuntopalvelu.fi –palvelussa 3.10.—28.10.2022 välisen ajan. Yhteensä lausuntoja annettiin xx.

5 Voimaantulo

Asetuksen esitetään tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Tuolloin tulevat voimaan myös yksityisen varhaiskasvatustoiminnan sääntelyyn ja luvanvaraisuuteen liittyvät lakimuutokset.

6 Asetuksenantovaltuus

Varhaiskasvatuslain uuden, 1.1.2023 voimaantulevan 44 a §:n 4 momentin mukaan lupahakemuksen tekemisestä, sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Varhaiskasvatuslain 44 e §:n 2 momentin nojalla perhepäivähoidon aloittamista tai muuttamista koskevan ilmoitusten tekemisestä, sisällöstä ja ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Asetus annetaan opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksena myös siitä syystä, että se on hyvin teknisluonteinen.

7 Esitys

Esitetään, että opetus- ja kulttuuriministeriö antaa asetuksen varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä.